TISKOVÁ ZPRÁVA

Aktovkou to teprve začíná. Některé děti se stydí říct, co jim ve škole chybí

Tisková zpráva k 13. srpnu 2026

Prvního září si děti nesrovnávají známky. Srovnávají penály, aktovky a to, kdo pojede na adaptační kurz. Pro většinu z nich je to obyčejný start. Pro tu menší část je to den, kdy se poprvé nahlas ukáže, jak na tom jejich rodina je. A většina těchto dětí o tom neřekne ani slovo. Proxima Sociale spouští 24. srpna kampaň Září bez rozdílů. Reaguje na to, co její pracovníci vidí každý podzim: rozdíly mezi dětmi se neukážou v obchodě s pomůckami, ale až v lavici.

Podle nejnovějších dostupných dat z online průzkumu agentury NMS Market Research ze srpna 2025 utratili rodiče za školní pomůcky v průměru 2 445 korun na dítě – u prvňáků 2 873 korun, u starších dětí 2 379 korun. Finanční náklady spojené se školou označilo za největší výzvu školního roku 35 % rodičů. V domácnostech s čistým měsíčním příjmem do 30 000 korun to byla více než polovina, 52 %.

Základní výbavou to nekončí. Učebnice a schválené učební texty jsou na základních školách bezplatné, ostatní položky ale zůstávají na rodině: pracovní sešity, třídní fondy, adaptační kurzy, zájmové aktivity. Samostatnou kapitolou je družina – podle aktuální metodiky MŠMT může maximální měsíční platba ve školním roce 2026/2027 činit 896 korun. U středoškoláků se přidávají učebnice a odborné pomůcky.

V rodině se dvěma nebo třemi školáky se všechny tyto částky sečtou v jediném týdnu. Pro domácnost bez rezervy pak nejde o položku v rozpočtu, ale o rozhodnutí, co se letos nekoupí. Podle nejnovějšího měření finanční gramotnosti Ministerstva financí si pravidelnou finanční rezervu vytváří 70 % českých domácností. Tři z deseti tedy žádnou nemají – a 80 % z nich jako důvod uvádí nízké příjmy nebo to, že jim po zaplacení nezbytných výdajů nic nezbývá.

Rozdíly se často projeví až v lavici

Pracovníci nízkoprahových klubů Proxima Sociale se s těmito dětmi potkávají každý rok. Skutečný rozsah potřeb se přitom ukáže až po začátku vyučování, kdy školy upřesňují své požadavky a k základnímu vybavení přibývají další náklady.

„Potřeby dětí se často ukážou až během prvních týdnů školy. Některé děti se stydí říct, že jejich rodina na nákup nemá peníze. Chybějící pomůcka pak není jen praktický problém – může posilovat pocit, že se od spolužáků liší,“ říká Monika Davidová, vedoucí nízkoprahových programů Proxima Sociale.

Do školní tašky se nevejdou všechny obavy

Materiální vybavení je ale jen jedna část začátku školního roku. Děti přicházejí s nejistotou z nové třídy a s otázkou, jestli v kolektivu najdou své místo. Právě první týdny rozhodují o tom, jaké vztahy a pravidla ve třídě zafungují na celý rok. Včasná práce s kolektivem pomáhá zachytit vznikající napětí dřív, než se některé z dětí ocitne na okraji.

„Na začátku školního roku si děti znovu hledají své místo v kolektivu. Pokud dítě přichází s pocitem, že má jiné podmínky než jeho spolužáci, může to jeho nejistotu ještě posílit. Důležité proto nejsou jen pomůcky, ale také prostředí třídy, pocit přijetí a možnost obrátit se na dospělého," říká Eva Weislová, vedoucí preventivních programů Proxima Sociale.

Září bez rozdílů: pomoc podle skutečných potřeb

Na nerovné podmínky dětí při nástupu do školy reaguje Proxima Sociale kampaní Září bez rozdílů, která poběží od 24. srpna do 28. září 2026. Cílem není rozdat co nejvíc aktovek, ale podpořit každé dítě podle toho, co skutečně potřebuje – a zmírnit rozdíly, které souvisejí s finanční situací jeho rodiny.

Organizace už má domluvenou spolupráci s partnery Zásobování kanceláří, Restorio a Oxybag, kteří poskytnou školní pomůcky a další vybavení. Materiální pomoc doplní finanční dary. Díky nim mohou pracovníci reagovat na konkrétní situaci každého dítěte – od pracovního sešitu po příspěvek na adaptační kurz.

Přispívat bude možné od 24. srpna na **www.darujme.cz/bezrozdilu**.

ČÍSLA V KOSTCE

2 445 Kč – průměrné výdaje rodičů za školní pomůcky na jedno dítě (NMS Market Research, srpen 2025)

2 873 Kč – tytéž výdaje u rodičů prvňáků

35 % rodičů označilo finanční náklady spojené se školou za největší výzvu školního roku

52 % – tentýž podíl v domácnostech s čistým měsíčním příjmem do 30 000 Kč

896 Kč – maximální možná měsíční úplata za družinu ve školním roce 2026/2027 podle metodiky MŠMT

3 z 10 domácností si nevytvářejí pravidelnou finanční rezervu (měření finanční gramotnosti Ministerstva financí)

24. 8. – 28. 9. 2026 – termín kampaně Září bez rozdílů

NABÍZÍME NOVINÁŘŮM

Rozhovor s Monikou Davidovou (nízkoprahové programy) nebo Evou Weislovou (prevence ve školních třídách).

Návštěvu nízkoprahového klubu včetně možnosti fotografovat a natáčet – po předchozí domluvě a se souhlasem klientů.

Konkrétní anonymizované příběhy dětí a rodin z našich služeb.

Fotografie a vizuály ke kampani v tiskové kvalitě.

Poznámka pro editory: Pracujeme s dětmi v citlivé životní situaci. Jména ani podoby klientů nezveřejňujeme; k rozhovorům a natáčení přistupujeme vždy po dohodě a se souhlasem rodin.

O ORGANIZACI

Proxima Sociale podporuje děti, dospívající a rodiny při překonávání náročných životních situací. Působí v Praze a ve Středočeském kraji, kde provozuje 11 registrovaných sociálních služeb na 15 adresách. V roce 2025 přímo podpořila přes 29 000 dětí, mladých lidí a dospělých. Více na www.proximasociale.cz.

KONTAKT PRO MÉDIA

Johana Nejedlová | pracovnice PR, Proxima Sociale
Tel.: +420 774 531 531 | E-mail: nejedlova@proximasociale.cz